

Veźměte, prosĭme, na vědomĭ, ŷe text ělĀnku odpovĭdĀ platně prĀvnĭ ūpravě ke dni publikace.

Źaloba na urěenĭ existence prĀvnĭho vztahu

Źaloba na urěenĭ je jednĭm z druhŭ ŷalob, jimiŷ lze uplatnit nĀvrh na zahĀjenĭ řízenĭ pŕed soudem. Źalobu na urěenĭ (urćovací ŷalobu), zda tu prĀvnĭ vztah nebo prĀvo je ěi nenĭ, lze podat, majĭ-li ūćastnĭci věcnou legitimaci (věcnou legitimaci mĀ ten, kdo je ūćastnĭkem pŕedmětněho prĀvnĭho vztahu) a majĭ-li na tom ūćastnĭci nalěhavĭ prĀvnĭ zĀjem (§ 80 pĭsm. c) obćanskěho soudnĭho řĀdu, dĀle jen „OSŘ).

Źaloba na urěenĭ je jednĭm z druhŭ ŷalob, jimiŷ lze uplatnit nĀvrh na zahĀjenĭ řízenĭ pŕed soudem. Źalobu na urěenĭ (urćovací ŷalobu), zda tu prĀvnĭ vztah nebo prĀvo je ěi nenĭ, lze podat, majĭ-li ūćastnĭci věcnou legitimaci (věcnou legitimaci mĀ ten, kdo je ūćastnĭkem pŕedmětněho prĀvnĭho vztahu) a majĭ-li na tom ūćastnĭci nalěhavĭ prĀvnĭ zĀjem (§ 80 pĭsm. c) obćanskěho soudnĭho řĀdu, dĀle jen „OSŘ).

Nalěhavĭ prĀvnĭ zĀjem na urěenĭ je dĀn zejměna tam, kde by bez tohoto urěenĭ bylo ohroŷeno prĀvo ŷalobce, nebo kde by se bez tohoto urěenĭ jeho prĀvnĭ postavenĭ stalo nejistĭm. Źaloba domĀhajĭcĭ se urěenĭ podle ustanovenĭ § 80 pĭsm. c) OSŘ nemŭŷe bĭt zpravidla opodstatněna tam, kde lze ŷalovat na splněnĭ povinnosti podle ustanovenĭ § 80 pĭsm. b) OSŘ (Rc 17/72, Sbĭrka soudnĭch rozhodnutĭ 72, 1:45).

Ūćelem ŷaloby na urěenĭ existence prĀva ěi prĀvnĭho vztahu je zejměna poskytnutĭ vćasně ochrany prĀvnĭmu postavenĭ ŷalobce (jeŷtě dŕĭve neŷ dojde k poruŷenĭ prĀvnĭho vztahu), a proto tam, kde jĭŷ prĀvo bylo poruŷeno, je tŕeba ŷalovat podle § 80 pĭsm. b) OSŘ ŷalobou na splněnĭ povinnosti.

JednĀ-li se o urěenĭ ŷalobcova vlastnickěho prĀva k nemovitosti, je zde vŷdy dĀn prĀvnĭ zĀjem, mĀ-li bĭt soudnĭ rozhodnutĭ urćujĭcĭ vlastnickě prĀvo zaznamenĀno do katastru nemovitostĭ. Pravomocnĭ rozsudek soudu o urěenĭ sporněho vlastnickěho prĀva k nemovitosti je vŷdy zcela urćitĭm a nezpochybnitelnĭm podkladem pro zĀznam vlastnickěho prĀva do katastru nemovitostĭ dle § 7 odst.1 zĀkona ě. [265/1992](#) Sb.

Jestliŷe prĀvnĭ otĀzka (platnost smlouvy), o nĭŷ mĀ bĭt rozhodnuto, mĀ povahu pŕedběŷně otĀzky ve vztahu k existenci prĀva nebo prĀvnĭho vztahu (vlastnictvĭ), nenĭ dĀn prĀvnĭ zĀjem na urěenĭ těto pŕedběŷně otĀzky, lze-li ŷalovat pŕĭmo na urěenĭ existence prĀva nebo prĀvnĭho vztahu (ustanovenĭ § 80 pĭsm. c) OSŘ) (II Odon 50/96, Soudnĭ rozhledy 96, 5: 113).

Źalobu, jĭŷ se ŷalobce domĀhĀ urěenĭ vlastnickěho prĀva, nelze zamĭtnout s poukazem na ustanovenĭ § 80 pĭsm. c) OSŘ jen proto, ŷe by měla bĭt nejprve samostatně vyŕeŷena otĀzka neplatnosti smlouvy o pŕevodu vlastnickěho prĀva, z nĭŷ ŷalobce ve svĭch ŷalobnĭch tvrzenĭch vychĀzĭ (2 Cdon 648/97, Soudnĭ rozhledy 99, 5: 148).

Urćovací ŷaloba podle § 80 pĭsm. c) OSŘ je preventivnĭho charakteru a mĀ mĭsto jednak tam, kde jejĭ pomocí lze eliminovat stav ohroŷenĭ prĀva ěi nejistoty v prĀvnĭm vztahu a k odpovĭdajĭcĭ nĀpravě nelze dospět jinak, jednak v pŕĭpadech v nichŷ urćovací ŷaloba ūćinněji neŷ jině prĀvnĭ prostŕedky vystihuje obsah a povahu pŕĭsluŷněho prĀvnĭho vztahu a jejĭm prostŕednictvĭm lze dosĀhnout ūpravy, tvoŕĭcĭ urćitĭ prĀvnĭ rĀmec, kterĭ je zĀrukou odvrĀcenĭ budoucĭch sporŭ ūćastnĭkŭ. Tyto funkce urćovací ŷaloby korespondujĭ pŕĀvě s podmĭnkou nalěhavěho prĀvnĭho zĀjmu; nelze-li v konkrětnĭm pŕĭpadě oćekĀvat, ŷe je urćovací ŷaloba bude plnit, nebude ani nalěhavĭ prĀvnĭ zĀjem na takověm urěenĭ. Pŕitom pŕĭsluŷně zĀvěry se vĀŷou nejen k ŷalobě na urěenĭ jako takově, ale takě k tomu, jakěho konkrětnĭho urěenĭ se ŷalobce domĀhĀ. II. ZamĭtĀ-li soud ŷalobu na urěenĭ, zda tu prĀvo nebo prĀvnĭ vztah je ěi nenĭ, pro nedostatek nalěhavěho prĀvnĭho zĀjmu na takověm urěenĭ, je vyloućeno, aby soućasně ŷalobu pŕezkoumal po strĀnce věcně. (Rc 21/97, Soudnĭ judikatura 97, 3: 58)

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz